

DUŠINE OČI

U svom pjesničkom opusu, koji nije mali, Šaban Šarenkapić reflektuje nešto što se ni u savremenom svijetu ni u ovom našem, balkanskom, izmučenom pa možda stoga posebičenom, više ne pominje: dobrotu i solidarnost. On veliki broj svojih pjesama posvećuje onima do kojih mu je stalo, često i piscima i spisateljicama s kojima suosjeća u nesreći i životnim nedaćama – i ta nam poezija zato nosi svjetlo iz daljina. Teško na srce padaju njegove pjesme pojedine, ali izgovorene su riječima od razumijevanja, topline i solidarnosti: sa staricama, s nesretnim ženama, sa ženama, sa djecom i starcima. U svojim pjesmama zapisivač postoji da bi posmatrao i otkidao od zaborava neka druga vremena i ljude, što je posvemu suprotno hektičnom savremenom svijetu koji ga okružuje. Pjesnik ne odustaje od svoga stola, cigare, priče i susreta s ljudima. Iznad jedne svoje FB fotografije, karakteristične, za stolom sa kafom i cigaretom, Šaban Šarenkapić zapisuje: „Ne valja opet kahvu piti sam. A naručio sam dvije, grke. Dako neko naiđe i zasladi mi ih.“ Eto, to je „bezdomovnik pjesnik i manjinac“ koji s jednoga, svoga, jedinstvenog mjesta (u književnosti i životu) vidi više nego mnogi kojima nije dato da vide dušnim očima.

Ferida Duraković

KAFKIN KALFA

Šaban Šarenkapić

KAFKIN KALFA

Šaban Šarenkapić

Šaban Šarenkapić

KAFKIN KALFA

Izdavački odbor:
Kemal Musić
Zehnija Bulić
Šaban Šarenkapić

Biblioteka:
BUKS

Izdavač:
Bošnjačko udruženje književnika Sandžaka

Za izdavača:
Zehnija Bulić

Recenzent:
Ferida Duraković

Dizajn:
Senaid Šarenkapić

Štampa:
GRAMS
Raška

Godina:
2019.

Tiraž:
300

Šaban Šarenkapić

KAFKIN KALFA

BUKS

Zibiji

KAFKIN KALFA

Od straha spavam pod lambama

U sne mi dolazi mladi Kafka

Po tijelu tetovažu ima crnu
Iz doba službovanja
U mašerskoj Tuli

Deder mi ovo s kožom zguli

Volio bih da je barem
Mrtav nemam -
Zbori

To više ne smije da se ponovi

U logoru
S ruku mladićevih
Arijevsko perem mastilo

Ja ponositi
Kafkin kalfa - zdušan
Smislih i stih: mastilo je dušman

(1991-2019)

HRABRENJE RIJEČI

za Omara Šarenkapića

Sada moje mlijeko nije ni crno
Nije ni bijelo sužno
Obezbojeno

Nakapavam
Kaplju po kaplju sna
U djetinje okance uplašeno

I tama
Zauma zbori -
Jezik iznutra oči ima

Guja sa zubišta puštena

A mlijeko šutnjom vrelo je
I spira iz nutrine Tule
Smrtoriječje

Da riječ hrabra
Ko od majke rođena
Umjesto zla ljuđuje po svijetu

(2011-2019)

ČITANJE MÚKA

Između grada Pazara i susjednog
Mjesta mili jadovna rijeka
I rastu hrpine nečisti
Iza ljudi

Viđen iz dalji kroz runa dima
Pejzaž je krilo leptirovo
Načičkano kricima
Edvarda Munka -

S deponije
Crne se prozorčići
Na romskim vjetrovitim kućama

Dobro utuvi –
Kad po ovim izbama
Kraj puta zamuknu gurbeti:
To zasigurno na kijamet neki sluti

(1991)

SJENKE I LJUDI

Nema Ličine nema Sinana

Pun sam
Jada samničkoga

Kroza san mutnjikav
U šiše na lambi
Gvirim

I vidim ih tamo
Jer ne mogu
Više da
Izdržim da ih nema samo

(1994)

USLIŠI BOŽE

za Nenada Glišića

Čitam pismo stotinu godina
Staro i nastalo u Tuli
Pod zemljom

Rukom zatrpanog rudara

Pismo počinje kaligrafski
Preciznim i jasnim
Riječima

Iz duše staložene

Onda se naglo grafija tanji
U obraćanju jedinome:
Još jedan dah mi...

Da voljenu
On svoju Anu spomenut
Stigne i ahom je nadahne

Trijezne glave
Velim - ti Bože muli
Od usta mojih daha mu daj

(1979-2019)

ČOVJEK LAMPA

Na stolu noćnom lampa od kože
Ljudske svjetlošću
Jeze sija

Kaže novinar iz Tule

Sama ubija pomisao mene
Da je čovjek kože
Sada predmet -

U tmušama glave tvorca

Tužnija
Od sutra poslužiti
Svijetu bez i trunke uma

Može ona -
Ta lampa bezuma
Između Boga i bezboga slijepca

(2011-2019)

U JEDNOM DANU

za Darka Cvijetića

Kada je berberin Orhan osunetio
Jedino dijete iz srpske kuće -
Znali smo da je bio
Mortus pijan

Inače sunetio je u jednome danu
Besplatno đaćku sirotinju
U dućanu

Kako je ono došlo pod britvu
To niko ni sad ne zna -
A tragalo se čak
U komitetu

Kad boniku otac svrati u sobicu
Da ga povaljenog vidi
Ko reče sinu:

Ako ćeš bez to kože
Od mene bolji biti: i nek te -
Do lakta mu se pozlatile obadvije

(1981)

POHVALA GURBIJI

U kahvu hamama svratiše Turci
Posjednici i firmaši
Iz Stambola

Dotjerani su moderno ošišani
I možda potomci

Ne obaziru se na mene samna
Pričaju glasno i neko
Spomenu Gurbiju

Sa zida
Liska krečna čivitna
Na proziv pjesmara uzdrhta

Poturam dlanove
Da poslije toliko vijekova
Ne ospe se po lednim pločama

(2019)

RUKOLJUBLJA U TULI

To posjeduje tebe: to što mniješ

Gladan si i na tržnici ležiš
Da sačuvaš snagu

I slutiš da samo zao ovako
S dušom se nositi čovjek
Treba ispod neba

Kao pop
Onaj s rukom
Za rukoljub ispruženom

Pred slikarima
Na mjestima radnim
Po šetalištima ljetos u Tuli

Kad svi pod vrelin zidinama
Zaljubljeni bijahu oni
U neviđeno

A ti ovdje
I dan danas nišći
Ne znaš halan zašto se

Sa ushićenjem ovoga sjećaš

(1999-2019)

ŽUDNI SNJEGOVI

Muameri

Kada mi je prva umrla žena
Bio sam doličan i mlad
Uzorit rezervist

Ruke joj je okovao artritis
Ni do usta nije kašikicu
Mogla da prinese

Izgubila je u pobačajima
Petoro naše djece

Ja sam čistio cipele njene
I ko bebe držao ih
U naručju

Ne mareći za glasine

Kad god dođe pusta zima
Poćućim na pragu
Da u snijegu

Žudan vidim njihne tragove

(1979)

ČASOVI POEZIJE

Kad Ličina objavi pjesme
U Mladosti, prvene -
Oдох u Niš

U ulici Branka Miljkovića
Pronađoh prazne
I kuću i sobu

Širom otvorena vrata
Ukazaše mi da tu
Pjesnik samuje

Čekajući da se on pojavi
Usnih zdomljen
U stihove

Pošto posjetih
Nišku Čabu - još me
Grije čemer čiste poezije

(1994-2019)

SLOBODNA EVROPA

za Feridu Osmanović

Drumom rasute izbjeglice
Na izlazu iz Srebrenice
TV Evropa prati

Kamerman ne primjećuje
Kako mu iz kadra
Ispada

Jedna ohudjela žena
U krošnji drveta
Obješena

A vjetrom
Zagrnut joj s lica
Ojičani pramen šamije

Maše i palaše
Nevoljnicima u mimogredu

(1995)

LOGORSKA VATRA

za Jozefinu Dautbegović

Potpaljujem prvu logorsku vatru
Nabacujem suha drva
Lišće travu

Iz obilja stvari
I po koju živuću tvarku
Žabu kukca miša uklubanog ježa

Slušam kako cvrči živo meso
Kako pucka kost i koža
I ne hvata me jeza

Zabrinuta si - topline se bojiš
Za vatru kažeš: lomača
I bježiš od mene

Uvjerena ravnodušje da postoji

(1994-2019)

ZERZELA U SKOPLJU

za Semezdina Mehmedinovića

Doživljaj smaka svijeta vežem za dan
Proveden na stanici u Skoplju
Usred zemljotresa

To je bilo davno – strah je zameten
A ja s uma da smetnem
Još ne mogu

Podbrađeno lice žene koja se trudi
Da u dječaku uplašenom
Prepozna sina

Pod stare dane
Grije me osjećanje da sam
Za tren barem nekom bio zehra nade

(1981-2019)

HLEBARKE KUMRIJE

Ne postoji od hljeba ništa mirisnije –
Ramazan je i pred pekarom
Iftarke čekam pitice

Pod strehom na daski nagorjeloj
Okrugli hljeb napadaju dvije
Rabne kumrije

Okrenut je naopako i ima
Otisak s ruba tepsije
Kao ožiljak

Ne znaju kumrije –

Naopako okrenutim hljebom
U Francuskoj dalekoj
Plaćani su dželati

Od tebe hljebu
Zar postojat može i išta krvavije

(2002-2019)

ČIVITNA SJENA

Stara gasalhana širom prokišnjava

Uza zid opružen blijedim s lica
Zemljinoga ko da mi je me
Ruka gasaldžije

Ponad vrata hladovita harema
Zjapi sa zida fruzga
Kišom odrivena –

Ne veća od pedlja
U nanosima vremena
Čivitna sjena Ličini nalična

To je meni drug
I maran otud sa visine
Držanjem Gurbije šutjeć, bodri me

(1991-2019)

CIPELE VRIŠTE

Kada vidje cipele bez vlasnika
Patike koje se ne kreću
Koje nema ko da nosi

Izludjeli
Američki general
Pred barake Aušvica dovede
Hiljadu iz Vajmara stanovnika

Da vide na hiljade hiljada
Rašniranih s mrtvih
Cipela i patika

Oni okreću glave i govore:
Mi nijesmo znali
Mi nijesmo znali

A cipele vrište: znali ste znali

(2003)

JEDNAKOST HALNA

U povodnjima za besanih noći
Kružile su dvojne patrole
Sa obje obale

Od vrata do vrata

Ne da nas nijeme sačuvaju
Od tumbaka hušne vode
I brzaka

Ne da nas svadne zaštite
Od naših međusobica
I lopovluka

U prekrađama
Sirotinjskog hala
U jednakosti miru i slobodi

Nego da čuju
Kakve teške kletve
Upućujemo - državi jal Bogu

I ovo je sve
Što - na srce ruku
O vremenu prije rata reći mogu

(1979-2019)

IŠTARSKA KNJIGA

Iznosili smo svakoga dana
Sa sobnih rafova knjige
Za pijačnu tezgu

Krašenih i korica zlaćenih
Bilo je među njima i
Djela znanih

Iz knjige te
Odrte i tanke
Za koju interes
Pokazaše trgovci vješti

Redak jedan
Pridobi moju pažnju -
Ne imadoh srca da je dam

Eno je
U boničkoj mojoj odaji -
S visina svojih bodri me i sad

(1991-2019)

RUSKA MAČKA

za Srđana Sekulića

Predjele ove zahvaćene bolešću
Grije dok obesplođena drijema
Ruska macika

Ona razumije svaku moju riječ
Iz vremena kad mi se život
Cio rasklopio

Pitanjem: gdje su ti sad Šabo
Te tvoje crkve i dzamije
Bratske Jugoslavije

Kao ja -
I ona marno udomljena
Ne podnosi s ljudima blizinu

A ni ovdje u Tuli
Ni tamo nikoga svoga nema
I nosi ga u srcu a to je tako blizu

(1992-2019)

LJUBAV ZA SMRT

Zaljubimo se u život i boljke
Življenja navučemo
Na sebe redom

Duše nam zato budu perišan
Ko zlato jer ne prezamo
Od smrti

A ona uz ljubav lakovjenu
Podruku zemljom
Tikve sadi

I neka mi
Oproste mali narodi:
Mali smo jer mrijemo mladi

(1979-2019)

NIKO U KARNAKU

za Sinana Gudževića

U Karnaku sam podno piramida
Pijem kahvu s kamilarom
Od slavnih Sinaida

Ne pita me on ni šta sam
Ni ko sam no ko bih
Sad želio da sam

Volio bih sad da sam Niko
Onaj koji je mlad otišao
Onaj koji se vratio

Taj koji se sebstva nasitio

Kada otišli i ovaj
Koji se vraća - isti je sin
I to osjeća samo njegova majka

(2019)

KNJIGA DOKAZNA

Otkako ispratih brata u vojsku

Vodim urednu evidenciju
Odgledanih filmova
U bioskopima

Da mu se
Pohvalim kad se vrati

Lijepim na memljive listove
Restlove ulaznih karti
U podeblju knjigu

Našao sam je na đubrištu
Dispanzera i u nju su
Upisana imena

Tuberana koji
U dahu vehnuše
Po mrakovima sobica

Samcati i providljivi

Sa očima

Glumaca u nijemim filmovima

(1979-2019)

MAJKA HAMBAŠOVA

za Almira Zalihića

Za Hambaša kažu da je nasilan
Da pršti i od sebe starije

Majka mu je
Puka tuđinka bez jezika

A otac mu pijana volina
Od agar akrebe

Da mu nije
Onog bagljivog kljuseta
Crko bi sam pod naramcima

Kad tuče ne bira

Majka potura leđa svoja
I umjesto sina kaznu
Na se prima

Čak do ovamo
U gluhim noćima čuje se
Kako njezina odzvanja lubina

(1979-2019)

TIJELU STAROSTI

Ne boj se ti robe svoje starosti -
Kao sve tvoje i ona
Biće i projće

Nego pazi
Da ti grki i suhoparni
Nijesu sad zalogaji ni halavi

Na kraju krajeva i u mladosti -
Zubima mogao si mrviti
Sve osim gladi

Pa tijelu starosti i ne treba
Snage više no kolko
Da može ugasiti

Svijeću
Zadnjim svojim izdisajem
Dostojan kad i za to čas dođe

(1981-2019)

DVOJINA PRISUSTVA

Mojoj sestri nadjenuše dva imena
Jedno otac - drugo hodža
I umrije pod oba

Hava je časno ime za tamo
Gdje je otišla rano -
A zvala se Olja

I dan danas
Majka je doziva
Kroz dva svijeta neimeno

U havi se
Kad nam duše smuknu
Dvojno prisustvo osjeća Havino

(1979-2019)

DIVLJA KUĆA

za Nenada Glišića

Sada idi kudgod hoćeš - ja ti
Tu tvoju dušu uhvatih
Kaže mi Goran

Moj školski
Drugar i policajac
Škljocajući fotoaparatom

Starom smenom osam

Napravio je nekoliko
Snimaka na uviđaju
Pri rušenju kuće

Na divlje
Podignute po rešenju
Za bespravnu mi gradnju

Tada mi je
Na oči pao mrak
Kuća mi se ukrv slila

Zauvijek
Zemlja ušla mi u lice
I postao sam istinski divljak

(1979-2019)

RAM ZA SAN

za Refika Ličinu

Kao ono: mi stali da se slikamo
I dok se još mahmurni
Gožmekamo

Aman

Granata udari u aparat
I niko od nas ne stiže
Ni da trepne

Zeman

Mi se u snu
I na javi više nikad
Ne okupismo na jednom mjestu

(1994)

ZAKLETVA STRELIČARA

Od mog prapra djeda postoji
Na krhtome papiru
Zakletva

Od njegovoga prapra djeda
Ostavština ocu mu
Hifzu

Prvi je od njih streličar
Priznat od velikoga
Sultana bio

A tamo lijepo piše:

Neokupan i srdit luk ne diraj
Ne gađaj životinju i pticu
Od nejestive ploti

A ti strijelo

Ne ubij nikad
Onoga ko ti k streličaru
Ne odapinje ubojitu strijelu

(1991-2019)

LJUBAV SLOBODE

Sjenica, i pržina je

Šarplaninac šeni
Ni sit ni gladan
Svačiji i sam

Jadan
Ko li pusti ga -
Pitam poznanika

Šabanaga -

Pas taj
Ljude uvolje tuđe
I hijanet najuri ga

(2019)

GROB ZA DVOJE

Mi od mučkih smo pomrli rana

Sjekli su nam
Prst za prstom s nogu
Od nokata redom do lakata

Mrak je vječan a grob tijesan –

A ja smirka nemam
Niti vječni spoznah san

Iljo da bar možeš svoju kost
Domać meni na grud –
I rebro pomjerit

Ono mi
Kroz mene
Iz tebe crnu zemlju u oku rije

(1994-2019)

UČINAK BLAGOSTANJA

Moj komšija M.R. umirovljeni debeovac
Vrlo rano ustane i unuke bliznake
U obdanište sprovede

Potom namine kroz gradski parkić:
Stane pred tablu išaranu
Umrlicama

I pomno iščitava posmrtna slova: znana
Izbiskuje imena davninom
Nepodobnih mladića

Uglavnom bezdjetnika i samaca
Koje je on lično na putu
Opšteg blagostanja

Temeljito
Propuštao kroz svoje šake
Obijajući im bubrege antidržavnih ideja

(1990)

KRILO SAFINO

Putovali smo vozom za Surdulicu
Da posjetimo rođaku Safu
Kad je legla u bolnicu

Tamo je patila
Jer je izgubila lijevo krilo
Čim je nafatila crnu tuberkulozu

Ni lijevo krilo ni tuberkuloza
Ne znadoh šta su kad su
U čovjeku

A Safa mi je u zdravlju kazala
Da kod mene ima nešto
Što čuvati vrijedi

Kao zec isprepadan u vozu
Između oca i majke
Drhtim

I grčim
To u meni dobro što je -
Da ga kao krilo Safa ne izgubim

(2012)

NOĆ NA NOĆ

“Trajat će zidina još sto godina”
E.Honeker

Kad Šabovski Ginter otvori vrata
Grada i objavi kraj polučenju
Berlinskog naroda

Proučismo
Ja i Šabovskoga sin
Dovu za dušu Honeker Eriha

Vola u kupusu
Koji ne nasluti uniženih
Čin nad 155 km dugim stidom

Valter Ulbriht i njegova vlada
Razjedinili su Nijemce
Duvarom srama

A noćas ih
Pod Egonom Krencom
Sajedini ciglen od zidova prah

Kao rođake im -
Očeve i oce spram
Židova u kristalnoj noći - mržnja

(1989-2019)

ČEMER KEMERA

Ja u taj Kemer nikad nisam bio
Ali zato jeste moj brat

Hvala mu do neba -

Otud mi je prenio selame
I s duhanom takum cio -
Za merak

Još mi kaže: za neke je to
Samo Kemer – grad
A nekome bogme
Tuge emer

Da nije ove od brata hedije

Ne bih ni znao
Da naših puno ljudi tamo
U tome Kemeru ko ja čemeriše

(2018)

GROB ZA ŽIVOG

Kadagod se sjetim usred ove nedodije
Grobara Omera i riječi mu
koje su ove:

“Čisto mi žao dođe
što ovaj grob iskopan
usred ove hladovine moj nije

A ne ovako
dok sam živ životom
Da nad tuđim čeznem rahatlukom” –

Ja proučim za Hivzom Šarenkapom
Koji dvanaeste pod puškom
Oslobodilaca

Na putu
Iz crne Metohije
Noktima sebi grob iskopa

U grob svoj
Zagazi pa onda umrije –

Zemlju mu lepetom zgrnuše kumrije

(1994)

KOMUNJARA S BRADOM

za Kemala Šarenkapića

Vjeruješ li sada u Boga - brat me pita
Tek pristigao na prvo naše
U tuđem gradu viđenje

Rudu gladi bradu - iako mu pripše
Ja još uvijek ispod sura vjere
Vidim starog komunjaru

Ada znaš: treba se osvrnuti oko sebe -

Ko šibica planem:
Bratac, mislio sam da Boga
Nalazimo u sebi ne špijajući bližnje

On se zaibreti -

Nasred puste sobe kameni:
Ni da ode ni da ostane
Pomjerena uma

Liči mi
Na kip palome junaku
Na grobištu svih naših nesporazuma

(1999)

MESO MESA

za Dina Burdžovića

Jedinog mi puta i božje mi veličine
Nikad više neću ići u ribarenje –

Kaže ribar Rifo i baca iz ruku
Štapove i mašine
Olova i udice

Danas je
Izvadio iz čkalja mladića
Bačenog u bukove modre Drine

Oči mu
Ispile morine
Usne mu bile ribi hranjevina

Da crknem
Od jadi da umrem
Od žudnje za tihacima

Nikad više neću ići u ribarenje
Kaže ribar Rifo
Bojeći se posinjene iz voda lovine

(1993-2019)

BARAPSKA OBRTNICA

Umro je onomad Ishak Baraba

Više je on
Iselio Bošnjana
No Udba za njena tugijana

Lažne je kažu pravio vasike
I imovne papire za bijeg
U tuđinu

A svakome se na musaf kleo
Da zlato od nevoljnika
Nije uzimao

Je li – nije li
Za to više niko ne mari
Dok haberi iz Turkije stižu –

Bošnje Konje
Izgonitelju svojeme barabi
Ishak-beju, spomenik podižu

(1984-2019)

OČAJ OKAJA

Da se izgradi narodni bioskop
Porušen je cio kuća kvart
I mahalska džamija

Čovjek taj
Na pragu džamijskom
Tesphe je prodavao i propao

Nedžmedin Okaj se zvao

Prvoga dana prvi posjetioci
Dočekali nijesu da vide
I prvi film o svijetu -

Kradom je Okaj s projektora
Progutao stakleno okce
I umro iste noći

Anonim koji podiže nišan
Jasan sroči mu stih -

Počuj:
"Ovdje sretnik boči se Okaj
Koji i od svijeta odmori oči"

(1985)

GDJE SE STALO

Milan je u mojoj banci službenik
A ja njegova klijentela

U bifeu sjedimo i akšamčimo

No čim naš muhabet skliznu
Gdje ne treba – otvori se
Pijanlukom duša

Zakopao sam sto litara goriva
Da vas kad dođe vrijeme
Zanoć raselim

A tebe neću – ti si dobar čovjek

Niti sam ja baš toliko dobar
Niti nas on raseli –

Danas se mimoilazimo

Ko zaliveni šutimo
Da na onaj poganluk
Gdje se stalo ništa ne doturimo

(1991)

PAZARSKA IDILA

za Feridu Duraković

Danju spavamo a noću brojimo
Padalice zvijezde što zvižde
Kroz stari san

Čim svane otac obigra oko kuće:

Izravna kratere - ispodiže zelen
Porazmjesti mrtve ptice
Ispod niskih streha

Potom poruši topole na puteve
Gospodnje i nigdje se više
Odavde ne može

Onda mi sjednemo
Na prag i čekamo da naiđe
Poštar s crnom torbom o ramenu

(1999)

NASIHAT SULEJMANOV

Ne bilo mi grijeha, ja o tom mnim ovako
Kaže mi komšija Sulejman terzija

On drži radnju na periferiji
I sluša s radija debatu

Moj pjesmaru
Jezici su, u obilju znakovlja
Kao dugmad i dugmići na božijem ruhu

A konci i končići
Dođu mu kao vjere koje sve
Veličajne znake čvrsto drže na okupu

I da li ti iz ovoga uviđaš

Kakva bih ja to bio
Budala da sudim o ičem kao ovi -
Videć cio svijet u jednome bez drugoga

(1993)

BARKA TREBINJSKA

U autobusu od Pazara do Stambola
Djevojčica crta neravninu puta
Dijagram ceste što vodi
Iz ništa u ništa

Krivudavo spaja
Dva svijeta za koja ni sam
Vozač reći ne smije da su stvarna

Nit putnici izmiljeli iz sanjivosti
Ičim pokazuju da stalo im je
Do ičega sem do bola

Bilo da u krilu stišću
Ličnu partu il djetence
Preko čijeg čela sa prozora klizi

Grana u kljunu strašnog goluba mira

(1993)

ODRAZ LICA

Čovjek na uglu glavne ulice
Prodaje ženske i muške
Naočare

Svakičas
Krpom u koju puhne
Uporno ih i predano gladi

U čistim staklima naočara
Ja posvuda vidim samo
Čovjekovo lice

I taj odraz
Ni šmirglom se
Sastrugati otuda ne može

Volio bih
Kad bi jedared ovo
Kazao neko i za moje pjesme

(2001)

MONOLOG U ŠEZDESETOJ

Sad sve više mi se gadi sve
I ovakav ni u groblje
Ne bih

Puna mi je
Glava riječi tuđih -
Da šta žudim sad umro bih

Ni ovdje
Gdje dođoh sâm
Ni tamo gdje sagubih džan

Da znam
Da sam ikom niko bio
Pust bih sebe danas ožalio

(2018)

DLANOVI VAZDUHA

za Amelu i Senaida

Našu su unukicu stavili
U inkubator da oživi –
Vratili je u toplo

Kao u majku

Ne daju nam dežurni
Da smo s njom
Nasamo

Virimo
Ispred vrata –
Melek diše besvjesno

Ko i svaka biljka
Neprimjetno

Otac njen
Dlanovima tiska
Vazduh kroz ključaonicu

(2019)

ISPOVJEST SAMCA

za Muja Musagića

Kažu da ja ne volim prirodu

Istina - da mogu
Iz stana ne bih nikud
Prem je dom nakarada mene

Užasavam se tupe množine
Jednako kao širine dubine
Strmine visine

Kosmos je praslika sebe
I mora su za mene
Sva mrtva

Ni na ravnom mi nije ravno
I kad zvirnem u nebo
Čučnem

I u polju držim se za travku

A voljeti
Svijet – znači:
Iz mnoštva odabrati slamku

(2001-2019)

JEDAN OD SEDAM

"Ja sam Junus, opila me tuga"
Junus Emre

Kada odnekuda naiđu turisti svijetli
Po šaku zemlje oni skinu
S groba u kom leži
Junus Emre

A taj sa kuće pjesnikove humus
Ugodan je kažu za saksije
Po balkonima gradova
Balkana

Ima na svijetu
Junus mezara sedam -
Koliko i katova njegova poezija

Noktima raskopan otvorio se
Jedan da primi mene
Do Emrea

I otud ova tuga velika -
Grko me još od njega dijeli riječ Ja

(2001-2019)

U SNU I NA JAVI

Prilazi mi čovjek i, kaže: Šabane
Poznajesh li me –

Zajedno smo
Davno putovali vozom
I poklonio si mi T.S.Eliota knjigu

Do neba ti hvala

Zagrli me, stegnu, i ode

Iako se ja ne sjećam da smo se
Nas dvojica ikad
Igdje sreli

Od gore rečenog
Posigurno tačno je to
Da sam čovjeku dao knjigu

Ali čovjek
Kome sam knjigu dao –
Danas se pravi da me ne poznaje

(2010)

ŽIVE BUKTINJE

*“Ljudi, izgore tamo čovjek”
Afanasij A. Fet*

Gledam kako na naše oči živa
Hasema na lomači bukti

Kao pod žiškom cigara
Gar je duša Hasemina -
Zbori vatra:

Ljudi - čovjek gori

Usljed
Nedostatka
Vatrogasnih sprava

Na balkonu plaminjaju
Kćerka i majka
U zagrljaju -

Vjetar im vreo
Po mojoj kosi pepeo raznosi

(2018)

PATIKE ZA PLES

Komšija Helja skuplja po kućama
Odjevku ostalu iza umrlih i hrpu
Iznošene obuvke ima

Daje da za sebe odabarem par

Rashodavam ih
Ali svaka ima svoj
Neki put i zanosi ustranu

Samo krive
I odrane palčevima
Patike Hakove su mi taman

Hako je onomad izgubio glavu
U naponu snaga mlad
Ne stekavši slavu

U njima po mutvaku
Ne samo da hodam nego -
Kako za Haka govorahu, plešem

(1982)

ŠEGRTOVA BOJANKA

za Dragana Banjca

Ulicama prolaze kroz grad

Ljudi u plavom u crvenom

Ljudi u zelenom u crnom

Ljudi u prslucima

Gledam kako

Svi zanijeti igrom

Olako prčkaju po dugi

I drhtim – moj Dragane

Jer pamtim dobro

A pamtiš i ti

Vijek kad je i sam

Otrgnut iz gore

Maslačak

Zadrhta

Zbog svoje boje

Za vratima gasne komore

(2018)

ŠKOLA STRAHA

Svirene vrište i stanje je ratno

Školarci s javnog časa prkosa
Šutke silaze u podrume

Dole
Sunca nema: suri su
I gluhi svjetovi podzemlja

Pored svijeće dječak plače
S target-metom crnom
Na leđima

I još pazi
Da ne pomjeri se
I nekome iz oka - u suzi iscuri

(1999)

PJESMAR MANJINAC

Ničime se svojim ne dičim –
Halaišem: i očima
Tovim jad

Čak nisam ni hećim
Dušin a nit duše
Mjera

Zaboga - bojim se
Da sam sebi i narod i vjera

(1991)

MATERNJI GETO

U gradu Saraju dok niz ulicu pratiš
Oštru sjenku svijeta

Po huku možeš reći:
Ovu je brezu smorio plač
Ovaj je kesten ponizila granata

I poželim da te zagrlim
Pod spomenom žrtvama fašizma

Dok mlađašni i horni radnik
Ni blizak nam ni dalek
Pred počinak hita
Da u kamen
Ukleše

Zadnje slovce od imena našeg sina

(1996-2001)

VIKENDAŠI RATNICI

za Ibrahima Kajana

Naše su komšije ratnici vikendaši

Oni su pridošli ljudi
Sa njima dobro ne stojimo
Naročito s vršnjacima muškim

Svakoga petka dok spavamo
Očevi mučki odlaze u rat
Preko granice

Nedjeljom
Za gluhoga doba
Dođu s plijenom u džipovima

Stvari istovare
Uglavnom kućanske
A sitnež grče i čuvaju zubima

Hava priča da je
U katovima koninim
Prepoznala biser i naušnice

Rahmeteli Šahzinice iz Semberije

(1994)

BALKANSKA MAJKA

Ja sam balkanska samohrana majka
Radim u restoranu na granici
Dva polusvijeta

Čitam štampu gledam televiziju
Koristim mobilni internet
I vrištim

Ne zato što sam tijesna
Nego zato što me
Strah

I kako onda
Da ne budem bijesna
Kad dođem kući sinu Prodixanu

Živ mi bio

Siročetu - poluvlahu polumuslimanu

(1999)

UGLUHO REČENO

za Šemsudina Gegića

Ne izlazim na bio dan osim
Po hljeb i cigarete
Jer moram

Stiješnjen neznanstvima
Po kahvama osjećam
Nelagodu

Susjede ne posjećarim
Ugluho bilo –

Njima
Ni smrti
Ne stižu po redu

Djece mi se nije našlo
I nikoga ne krivim -
Ne daj Bože

A i šta bi mi
Sad u ovom uneredu
No jedni drugima kopali oči

(1999-2019)

IZBOR VJEČNOSTI

Izvjesni gospodin Piras T.Holms
Ovdje boravio je polovinom
Šesnaestog vijeka

U misiji prikupljanja podataka

U muzeju starinskih potrepština
Šešir postoji i vrlo moguće
Pripadao je P.T.Holmsu

Piras je nedugo po povratku
Tamo odakle je došao
Na giljotini završio

Ako je P.T.Holms tako skončao
I ako je ovdje šešir izgubio -
Moglo bi se reći
Da je čovjek uvijek na gubitku

A historik veli:
Šešir Pirasu ne sačuva glavu -
Šeširom ote se Piras zaboravu

(2001)

ČITAČ BUDUĆNOSTI

za Zehniju Bulića

Sramotni Agan Zumber obilazi naše kuće:
Zalazi u avlije i iz mahalskih bunara
Trijebi crkotine

Od hile potrovane svijetske kokoši

Golim rukama
Na licu mjesta čisti plijene
I dihaniju na katove u torbu slaže

Prema suncu
Smradna razgrće runa pernata
I stihuje: Maša-mašala, biće opet rata

Majke sumljene
Uganjaju u mutvačke tmuše
Mušku djecu i s cviljenjem zatvaraju vrata

(1981)

SVI SMO MI MUSLIMANI

za Borku Pavićević

Na granici kod Malog Zvornika
U dupke punom autobusu
Čekamo propust
Za Sarajevo -

Vođa nam je puta B.Pavićević

Ulaze uniformisani prašinari -
Od ruha prepoznajem
Sal šatorsko krilo

Ima li braćo ovde muslimana -
Ako vas ima de polako
Sad dignite ruke

Bošnjaci Albanci Srbi i Hrvati -
Svi dojednoga podižemo
Ruke neiste

A bradati vapi -
O Paraskevo o presveta
Ove njine uparene straom
Ruke muslimanske sve su iste

(1996-2019)

HANSKE PROMAHE

Nakon prve književne večeri
Pride mi i novi komšija
Da me pozdravi

Iako Bedrija
Naš jezik ne razumije

Rukom atlete odvali mi
Rame da mi pokaže
Kakve su mi
Pjesme

Uljudno se izmaknu i ode

Naježih se kao moj otac
Tersać i kahvedžija
Atana

Kad ga Mujica
U hitnji bogato obakšiši
A da mu kahvu i ne omiriše

(1991)

PLAKATI DANAS

Dokle si god ovdje ti plači naglas
Jer tamo nećeš imati
S kim da plačeš

A viđaćeš i ljude
I trebaće pameti sitne
Da uideš u njihne domove

I stalno bićeš sretan sine

Zato plači sada jer ko zna
Hoćemo li ikada ovako
Šutjeti muški

Jer ristanaka za nas
Sve manje biće
Od danas

A suzom
I kroza san - pust dan
Ko ne osini zavazda ostane sam

(1991-2019)

PUNINA RASPEĆEM

za Smilju Savin

Daleko izbjegoše naša djeca
Rekao bih – nakraj
Srcâ

Rijetki su dani u godini
Kad smo opet
Skupa

Ali kad ih u osami
Uželimo

Mi izađemo
Na terasu - raširimo
Na četiri strane svijeta ruke

I budemo
Dva uboga u nigdini
Krstinom ruku sužnja raspeta

(2018)

POHVALA BREHTU

Moj je djeda bio žandarm u državi
Koju nije volio a kojoj je
Služio vjerno

Nosio je šapku šinjel cokule
I nekoliko tračica boje
Krvi u reveru

Hvatao se revolvera
Zavisno od u kalendaru dana
I volio parade vojne neizmjereno

Sve sam ovo bio zaboravio
A sada sam tužan –
Ponio ga đavo

Jutros ubuđana
Iz mraka mutvaka
Iskrsnu i njegova fotografija

S brčićima strašnim Adolfa Hitlera

(1991-2019)

UTJEŠNA KAZA

Kad je izbio rat napravili smo
Od prodate djedove kuće
Kuću Damad

A bili smo kirijaši

Novce smo u knjige sharčili
Námili se duhom knjiškim
I opet gurbetisali

Sada umorni
Zijaretimo po svijetu
Rasutu daljnu i bližu rodbinu

I kao za povratke utješeni -
Starica moja i ja
U maru

Obilazimo
Iz samštine plac
Za kuće vječne kraj Gurbije

(2018)

PJESME ZA PODGLAVU

Kad mi je umro drugar i pjesnik
Ejub Šitkovac plakao sam
Kao kiša

Nisam mu stigao na dženazu

I gotovo na granici zaborava
Sretoh na ulici Mihaila
Kneza ženu znanu

Našla je – kaza mi aman
Pod Ejubovom glavom
Tri pjesme

Rehoh samo – blago njemu

Sa bar jednom časa ovog
I ja rad bih bio
Umrijeti

Bože s pjesmom pod jastukom

(2007)

NADOVNO MJESTO

za Medihu Šehidić

Mašala: imam oca djeda i bijaču
Nemam sestru ni brata

Ne pamtim majku –
Kažu nestala je u oluji
Ili je možda u zemlju propala

Otac za nju neće ni da čuje
I kad god je spomenem
Baci se u huje

Njemu je lako – majka
Njegova kraj njega sjedi
A ja svoju pravim od blata

Dok se bar ne stvorimo tamo

Jer mjesto ono gdje mi
Na kraju krajeva
Odemo svi

Zar bi smjelo bez nje da postoji

(2011)

DAN HEROJA

za Abdulaha Sidrana

Danas miriše na pokošenu travu
I pun je zrak uzdaha
Šemboja

Da imam više godina zamislio
Bih se nad činjenicom
Uzaludnih smrti

Stavio bih prst na čelo
I pokušao reći
Valjda

Nešto
Pametno duboko
O sudbinama neznanih heroja

Ja međutim pritjeran uza zid

Ugruhan
Pomalo i sam – slutim
Za šta ne vrijedi ni živjeti dugo

(2004-2019)

NEGDAŠNJI U SADAŠNJEM

U međuvremenu ništa se
Značajno desilo nije
Osim što mi je

Biciklista
Kosti polomio -
Bože mu ti oprosti

Osjećam:
Od strašnoga
Postoji još strašnije -

Kad negdašnji
U snu živim sebi
I sadašnjem sebi umirem

(2019)

STRANO TIJELO

Mom mrtvom djedu čupa iz usta
Protezu koju je nosio
Otkako znam

Kažem ocu da to ne čini
A on mi zapet veli –
Grehota je

Tamo
Niko ništa
Ponijeti ne smije

Srce me boli –
Na srcu imam
Tri ploče i plastičnu venu

Pitam ga:
Hoćeš li bogoti
Ko te zube i iz mene srce iščupati

(2009)

BRZOGA DANA

za Dina Šarenkapu

Sve što je ikad o nama rečeno
U crnu zemlju odlažemo
Na skrovito mjesto

Brzoga dana
Neko će neznan doći
I htjeće da zna šta smo snili

A ne valja
Vala ni krivo snovati
Išta o onima koji su otišli

Nek se zna
Barem da smo bili
I za nauk tek da ćemo biti

U strahovima onih koji su ostali

(1997-2019)

ZEMLJINA ŽELJA

za Kemala Musića

Gradi od mene što god hoćeš

Grnad tepsije
Činije testije bardaklije
I sve ti to grnčaru halal bilo

Dovjek i kopaj me i sij me
Zalivaj i gnječi
Sijeci i peci

U stvari pretvaraj me

Samo nikad
Ne dozvoli gospodaru
Pod vještom rukom svojom

Da ti čovjek nastane od mene

(1979-2019)

DVOJNA MÖRA

Mladomusliman iz pedesetišeste
Znoji se i stenje ko da valja
U snu drvlje i kamenje

S dvojna jastuka snena Nena
Teške riječi mumla –

Priznaj sad
Priznaj Šarenkapo
Kopile mlado muslimansko

Kad se otac iz sna iskobelja
U hodu pita me

Bogoti
Jesam li ja
Iz tlapnje reko šta –

Nijesi ti al zato jeste tvoja žena

(1996)

OSTATI TRIJEZAN

Šutimo u skućenoj sobi kuće
Koja samo što nije pala -
Žena deca i ja

Dva prozora sobna u sjeni su
Nadstrešnice gdje vlada
Vječiti mrak

Odslužio sam svoju vojnu
I upoznao pravde
Bezdan

U glasu koji nebesa para
Stalo je sve što sam
Ikad mislio o sreći

I kako Bože
Onda ostati trijezan
Kad nakon toliko vremena

Dodeš tu gdje se čuje ezan

(1980)

KAKO OVO SMIJE BITI PJESMA

Aman, jučer sam ti se nakahrio ljuto:
Muhamed mi je crni rak
Na pluća nafatio

A nit puši niti pije

Sutra ide u Beograd, rad termina
I više ljekarije

On mi je miljenik i, zaludu
Mrijenja red – brat
Najmlađi

Pa kako ovo
O tugama napisanije
Bez izuna njegova biti pjesma smije

Neću ni jednu više
Na grke moje riječi snijet –
Nek Bog to što mora se, sam dopiše.

(2019)

DRAMSKI ZAMIŠLJAJI

*

Šaputalo se da Mejo sin od kuće
Cijenjene u šumu iz JNA
Odmetnu se

Jer ubi u Emoni
Vojnika što mu u kantini
Zinjat na Bajram tanjir osvinji

Kada se željan prikrade da vidi
Ženu na silu privedenu
Da ga namami

Likvidira ga lično
U sačekuši šumar Hazir

Sa dva mrtva vuka
Na taljigama kroz čaršiju
Provukoše zadnjega hajduka

Oni u vjeri čisti
Zašutješe a redom svi
Od zla se ogradiše javno ateisti

(1981-2019)

*

Naručuje čaj ruski koji to nije
U čaj napola cijedi limun
A resto u dlanove

Dlanovima umiva rohavo lice
Smiva bore ko da mi je
Kore hrastove

Dug je dan kad pasa nema
Hirovite čudi a bilo ih je
Ko i ljudi

Ne ponudi Bože – kaže

Sramota mi je
Da se sam ubijem
A pod ujedima psećim u snu

Zinjat živjet jest mi grehotnije

(1981-2019)

*

Kasap ruke lahke djed mi Šišo
Uz mangal sjedi ogrnut
Šinjelom

Okružen salom
Plajvazom sabira kalo
Da zna po bravu dobit čistu

Zadovoljan
Napolje vreo izlazi
Dok snijeg pada ko iz rukava

Ulicom
Pognuti ljudi mile
Zatrpani grehotom bijelom

Na djedu
Šlape s neba tope se
A oni nježni i mrazli misle

Da on je
Dobri što povremeno
Nama odozgor na zemlju slazi

(1979)

*

Hupotna starica i unuk njezin
Iz petnih žila trude se
Mrdnut kontejner

Da na stazi mjesta načine
I tudijer promili Hilmo
U kolicima

Njega obogalji
Velija pri šenlučenju
Kad njegova pobjedi partija

Kažu -
Velije eno
Ljetuje u Ulcinju

U pijesku
Do brade zakopan
Usred džehenema kuha se

Na dunjaluku ovome
I svijetu onome
Takvu niko

Dušinu vrisku dosad nije čuo

(2018-2019)

*

Kad je Harunaga na duške spao
Zanemario se i obespitao –

Zatvorio je lijepe svoje oči
I dušom prizivao spasa
Sudnji čas

Sada podase uneređuje se

Ja se ovo alahber čistim
Opostu mi – kaže
Kad smo sami

Jako se plašim
Da na onaj svijet Šabo
Ne odem pun od življenja pogani

(1989-2019)

*

Mlađahni Alabaš i sin Mahmudov
Iz kuće čuvara sultanovih -
Ovdje zaglavljen

Po suženju vajne domovine

Odrađuje poslove raskidne
I ne zna kolika mu je
Na mjesec plata

Ubi se od rada
A ne odmiče s nule
Pod žudnjama za povratkom

Čemu i kome - za to ne mari:
Svejedno samstvo mu je
Već i ovdje uniženo

Lakobom sa ljudima
U čestim dokonim susretanjima

(1999-2019)

*

Ubi me muk dosadna divana

Sada junaka i hata njegova
Neznana iz groba njsak
Osluškujem

Groblje je gazijsko stiješnjeno
Golim i pustim kućama

Podne je i maran tu drijema
Pod vijekom tmurnim
I moj djed Zekirija

Oboružan
U svojoj babovini
Hladne zemlje strpljenjima

(1984-2019)

*

Kahve su kod nas jeftine
Bez malo badihava
Ko palavre

No je tjeskobno
Sve ono što uz to ide -
Ćumurli hava i kašljanje

To mumlanje zlokobno
O onim dobima hala
I ljudima dobrim

Iz starine

A kad puknem šutjeći
Sjetim se i riječi
S.Tabakovića:

Kad je han bio divan
A hajvan insan

Pa mi lakne
Dok kao dovu
Ponavljam ih u besvijesti

(1992-2019)

*

Cijeje sam noći budan i bon

Na groblje ispratih Hilmiju
Puškara druga dobroga
I kod nas kirijaša

Mezar mu je
Pod nišanom Mihrije
Koja od ružina trna umrije

Okolo su ruže samorodne
Stablo divljake i voda
Tanka ko zmiče

Jedno za drugo znali nijesu -

Nad mezarima zapis stoji:
Bahsuzniče - ti
Beskućniče

Meni
Da nijesi na ovo moje
Zavidan: ovo je i tvoja kuća

(1979)

BILJEŠKA O PISCU

Šaban Šarenkapić rođen je 1956. u Novom Pazaru. Osnivač je "Kulturnog centra DamaD", pokretač književnog časopisa "Mak" i magazina "Has". Član je Društva pisaca BiH. Živi u Novom Pazaru i Sarajevu.

Knjige poezije:

Kućna nega, 1987.

Učena voda, 1990.

Imperija hleba, 1993.

Zemna snaga, 1997.

Stambolska sprema, 1997.

Memorijalne ploče, 2002.

Lirika manjinstva, 2005.

Maternji geto, 2005.

Izabrane pjesme, 2006.

Zemna ostavština, 2007.

Crvene kuće, 2014.

Knjige proze:

Bukvica, 2000.

Pazarska trilogija, 2005.

Mazija, nagrada "Čamil Sijarić" za najbolji roman 2009.

SADRŽAJ	
KAFKIN KALFA	5
HRABRENJE RIJEČI	6
ČITANJE MÚKA	7
SJENKE I LJUDI	8
U JEDNOM DANU	11
POHVALA GURBIJI	12
RUKOLJUBLJA U TULI	13
ŽUDNI SNJEGOVI	14
ČASOVI POEZIJE	15
SLOBODNA EVROPA	16
LOGORSKA VATRA	17
ZERZELA U SKOPLJU	18
HLEBARKE KUMRIJE	19
ČIVITNA SJENA	20
CIPELE VRIŠTE	21
JEDNAKOST HALNA	22
IŠTARSKA KNJIGA	23
RUSKA MAČKA	24
LJUBAV ZA SMRT	25
NIKO U KARNAKU	26
KNJIGA DOKAZNA	27
MAJKA HAMBAŠOVA	28
TIJELU STAROSTI	29
DVOJINA PRISUSTVA	30
DIVLJA KUĆA	31
RAM ZA SAN	32
ZAKLETVA STRELIČARA	33
LJUBAV SLOBODE	34
GROB ZA DVOJE	35
UČINAK BLAGOSTANJA	36
KRILO SAFINO	37
NOĆ NA NOĆ	38
ČEMER KEMERA	39
GROB ZA ŽIVOG	40
KOMUNJARA S BRADOM	41
MESO MESA	42
BARAPSKA OBRTNICA	43
OČAJ OKAJA	44
GDJE SE STALO	45
PAZARSKA IDILA	46
NASIHAT SULEJMANOV	47

BARKA TREBINJSKA	48
ODRAZ LICA	49
MONOLOG U ŠEZDESETOJ	50
DLANOVI VAZDUHA	51
ISPOVJEST SAMCA	52
U SNU I NA JAVI	54
ŽIVE BUKTINJE	55
PATIKE ZA PLES	56
ŠEGRTOVA BOJANKA	57
ŠKOLA STRAHA	58
PJESMAR MANJINAC	59
MATERNJI GETO	60
VIKENDAŠI RATNICI	61
BALKANSKA MAJKA	62
UGLUHO REČENO	63
IZBOR VJEČNOSTI	64
ČITAČ BUDUĆNOSTI	65
SVI SMO MI MUSLIMANI	66
HANSKE PROMAHE	67
PLAKATI DANAS	68
PUNINA RASPEĆEM	69
POHVALA BREHTU	70
UTJEŠNA KAZA	71
PJESME ZA PODGLAVU	72
NADOVNO MJESTO	73
DAN HEROJA	74
NEGDAŠNJI U SADAŠNJEM	75
STRANO TIJELO	76
DVOJNA MŎRA	79
OSTATI TRIJEZAN	80
KAKO OVO SMIJE BITI PJESMA	81
DRAMSKI ZAMIŠLJAJI	83
Šaputalo se da Mejo sin od kuće	83
Naručuje čaj ruski koji to nije	84
Kasap ruke lahke djed mi Šišo	85
Hupotna starica i unuk njezin	86
Kad je Harunaga na dušeke spao	87
Mladahni Alabaš i sin Mahmudov	88
Ubi me muk dosadna divana	89
Kahve su kod nas jeftine	90
Cijeje sam noći budan i bon	91
BILJEŠKA O PISCU	93